

No. of Pages : 2

Code : CSM-3
Subject : ESSAY
Question Paper

Time : 3 Hours

Max. Marks : 150

આ પ્રશ્નપત્રમાં ત્રણ વિભાગ છે. પ્રત્યેક વિભાગમાંથી એક એમ ત્રણ નિબંધ, દરેક આશરે ૮૦૦ શબ્દમર્યાદામાં લખવાના રહેશે.

This question paper has three Sections. Attempt **three** essays, **one** from **each** of the three Sections, in about **800** words **each**.

વિભાગ-૧

SECTION – 1

- પ્ર. ૧. "ન્યાયતંત્ર લોકશાહીના આદર્શો અને નાગરિકોના રોજીંદા જીવનને જાળવી રાખવામાં મહત્વની ભૂમિકા અદા કરે છે". ઉપરોક્ત વિધાનના પરિપ્રેક્ષ્યમાં ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલાં સીમાવર્તી ચુકાદાઓના પ્રદાન વિશે ચર્ચા કરો. 50

"Judiciary plays crucial role in upholding democratic ideals and everyday life of citizens". Discuss the contribution of landmark judgements passed by the Supreme Court of India in the light of the above statement.

- પ્ર. ૨. વસ્તીવિષયક ડિવિડન્ડ [Demographic Dividend] ની ખાત્રી લાંબા સમય સુધી રહેશે નહિં. શું ભારત આગામી બે દાયકાઓમાં આ વસ્તીવિષયક સમયગાળાનો [Demographic Window] ફાયદો લઈ તેમાંથી લાભ મેળવી શકશે? વિશ્લેષણ કરો. 50

The promise of demographic dividend will not last long. Can India take advantage of this demographic window in the next couple of decades and benefit from it ? Analyze.

- પ્ર. ૩. " પર્યાવરણીય સુરક્ષા માનવ અધિકાર અને ગૌરવ સાથે જીવવાના અધિકાર માટે ઘેરી ચિંતાનો વિષય બની ગયો છે". વિધાનનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 50

"Environmental protection has become a matter of grave concern for human rights and the right to live with dignity". Critically evaluate the statement.

વિભાગ-૨

SECTION – 2

- પ્ર. ૪. "ખોટા કૃત્યોની સજા માટે શિક્ષાત્મક નિયમો હોવા જોઈએ પરંતુ ધ્યેય એક એવા સમાજના નિર્માણ કરવાનો હોવો જોઈએ કે જેની સંસ્કૃતિ ખોટા કૃત્યોથી દૂર રહે." વિધાનનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 50

"There should be rules which penalize the wrong doings, but the aim should be to develop a society which has a culture to abstain from wrong doings". Critically evaluate the statement.

P.T.O.

- પ્ર.5. "સમજદારી અને સંવેદનશીલતા ભારતમાં સમાજ કલ્યાણ કાર્યક્રમોના ઘડતર અને અમલવારીના મુખ્ય ઘટકો છે". વિધાન ઉપર પ્રતિભાવ આપો. 50
- "Sensibility and sensitivity are the major ingredients for framing and implementing Social Welfare Programmes in India". Reflect on the statement.
- પ્ર.6. શું વાસ્તવિક જીવનમાં અદા કરવાની થતી ભૂમિકાઓની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં લેતા શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતાની માપણી કરતા પ્રવર્તમાન માપદંડો યોગ્ય છે? ચર્ચા કરો. 50
- Are the prevailing yardsticks of measuring educational excellence appropriate keeping in view the needs of the roles to be performed in real life? Discuss.

વિભાગ-3

SECTION – 3

- પ્ર.7. શું સબસીડી, લોન-માફી અને કરમુક્તિ રાજકોષીય શિસ્ત ઉપર અસર કરે છે? વિગતવાર ચર્ચા કરો. 50
- Do subsidies, loan-waivers and tax-holidays impact fiscal discipline? Discuss in detail.
- પ્ર.8. શું ભારતે અસરકારક રીતે શહેરીકરણની પ્રક્રિયાને વ્યવસ્થાપિત કરી છે. ચર્ચા કરો. 50
- Has India effectively managed the process of Urbanization? Discuss.
- પ્ર.9. ભારત અવકાશ આધારિત દેખરેખ (નિગરાણી) અને સંચાર માટે વિકસી રહેલા વૈશ્વિક વ્યાપારી બજારમાં મહત્વના પરિબળ તરીકે ઉભરી આવ્યું છે. ચર્ચા કરો. 50
- India has emerged as a key player in a growing global commercial market for space based surveillance and communication. Discuss.